

Side har givet et Svar eller har forsøgt at give et Svar. Men dette Svar er ikke klart nok til, at man kan sige, at det er et egentligt Svar, og derfor vil jeg gerne tillade mig at spørge den højtærede Minister, hvordan dette Svar skal forstaas. Det fremgaar ikke ganske klart af dette Svar, om Landbrugsministeren vil nøjes med $\frac{1}{10}$ af de 22 000 Kr., der kaldes Laaneværdien, deri inkluderet Jord, Bygninger og Besætning, altsaa at man skal kun eje 2 200 Kr. for at kunne komme i Gang med saadant et Brug. Maaske er det med velberaad Hu, man fra den Side former Husmandsloven paa den Maade, idet man, hvis den bliver udnyttet i ret stor Udstrækning og noget spredt rundt omkring, ikke i store Kolonier, kan vente at faa en Arbejdskraft, som man kan udnytte i en snæver Vending. Jeg ved ikke, om det er tilsigtet, men at Loven vil faa den Virkning, er i hvert Tilfælde givet. Det forekommer mig, at naar Staten i saa stor Udstrækning, som det her virkelig er Tilfældet, vil støtte Bestræbelser for Oprettelse af Husmandsbrug, skulde man gaa frem paa en noget anden Maade, men det har man ikke villet. Den højtærede Landbrugsminister staar i dette Øjeblik som Herregaardenes Vogter. Dersom det saakaldte fjerde Lovforslag var blevet gennemført, vilde det have været de store Gaarde, der var kommet til at aflevere de Parceller, som der skulde bygges paa. I dette Tilfælde vil det meget let komme til at gaa saaledes — hvis man ikke faar gennemført foregribende Foranstaltninger —, at det netop bliver de mindre Gaarde, der bliver udstykket, idet der jo — hvad enhver ved — er mange, som har spekuleret i de store Ejendomssalg, og ved at man har spekuleret i disse stigende Ejendomspriser, har man stiftet store Prioritetslaan, saa store Prioriteter, at man ikke har kunnet nøjes med en almindelig Prioritet, men endogsaa har maattet skride til Banklaan. Nu er det givet, at naar man skal til at udnytte den Lov, som vi her behandler, saa vil Pengeinstitutterne, navnlig Bankerne, være interesserede i at støtte Udstykningen af saadanne Gaarde. Og ikke blot vil bestaaende Udstykningsforeninger være Genstand for Bankernes Velvillie i Retning af at yde Laan, men der kan opstaa Konsortier, som kan udnytte denne Lov og drage Fordel af den ikke alene for sig selv, men ogsaa i Retning af at redde de Beløb, som Bankerne ellers gaar Glip af. At der foregaar Udstykning og ogsaa Nedlægning af Landejendomme,

er en kendt Sag, det har været drøftet meget. Den højtærede Landbrugsminister ønskede, da vi sidst behandlede dette Spørgsmaal, at faa Oplysning om, hvor det fandt Sted i stor Udstrækning. Det er jo ikke saa let at skaffe disse Oplysninger, men man kan nok fremskaffe enkelte Tilfælde. At det er uheldigt, at Smaabrug nedlægges, er selvsagt. Lige saa heldigt vil det være, at de store Gaarde udstykes, saaledes at der kan opstaa egne selvstændige Hjem ude paa de store Marker til Gavn for hele Samfundet.

Jeg har nu kortelig omtalt de Fejl og Skavanker, som jeg mener klæber ved Lovforslaget. Jeg har vel længe vidst, at den højtærede Landbrugsminister ikke vilde gaa til den gennemgribende Jordreform, som vi Socialdemokrater ønsker, men jeg havde dog tænkt mig, at der vilde komme til at foreligge noget andet, naar den højtærede Minister skulde komme med et Reformforslag, som efter hans Mening vilde virke sundt og godt, f. Eks. at man fra Ministeriets Side vilde yde Laan til anerkendte Udstykningsforeninger, saaledes at de kunde modvirke Pengeinstitutionerne, specielt Bankerne, og yde dem Laan store nok til, at de kunde optræde som solide Købere, saa at de ikke skulde blive Genstand for eventuelt alt for stor Velyllie fra Bankernes Side. De vilde derved kunne optræde som en Modvægt mod den Spekulation, der ellers vilde finde Sted. Jeg maa beklage, at de Bestræbelser, jeg hidtil har set i saa Henseende, ikke er stærke nok.

Lovforslaget tager endvidere Sigte paa, at der skal ydes Tillægslaen til Stats-husmandsbrug, der allerede er oprettede. Det forekommer mig, at Lovforslaget ogsaa her har en stor Mangel, idet det ingen Forskel gør paa Maksimumssummen for de Brug, der er opførte efter Loven af 1899 og efterfølgende Love, og de Brug, der er oprettede under Krigen. Efter min Mening vilde det være rigtigt at skelne skarpt derimellem og yde de Brug, der er oprettede under Krigen, et noget større Tillægslaen. Ellers kommer der et Misforhold til Stede. Jeg vil gerne spørge den højtærede Minister, om han ikke kunde tænke sig at gaa med til, at Brug, der er oprettede, skal jeg sige 1915 eller 16, faa et større Tillægslaen. Jeg skal ikke kræve Sagen henvist til Udvalg. Den er jo drøftet indgribende og indgaaende i Folketinget, og der er ingen Grund til at forlænge denne Drøftelse yderligere. De forskellige Synspunkter er kommet frem under Forhandlingerne i Folketinget. Og som Stillingen